

«Корпус», Ок16 ці галерэя «Ў» — культурным пляцоўкам патрэбна дапамога

Культурныя арганізацыі і праекты, што праз распаўсюджанне каранавіруса страцілі наведвальнікаў, але не страцілі рахункі, якія трэба аплачваць, звярнуліся па дапамогу да звычайных людзей. Паколькі работа ў штатным рэжыме цяпер для іх немагчымая, на фандрайзінгавай платформе Molamola адкрылася кампанія па зборы сродкаў #АртПраязны, праз якую любы чалавек можа фінансава падтрымаць канкрэтныя культурныя цэнтры ці праект. Гаворка нярэдка ідзе не толькі пра падтрыманне арт-пляцовак у час, калі яны не могуць зарабляць грошы сваёй непасрэднай дзейнасцю, але і пра выратаванне іх ад закрыцця.

Вядомаму культурнаму цэнтру «Корпус», каб аплаціць месячную арэнду памяшкання на праспекце Машэрава, камунальныя і эксплуатацыйныя рахункі, неабходна сабраць 10 тысяч рублёў (ад сумы трэба адняць працэнт, які адлічваецца фандрайзінгавай платформе). «Гэтая сума не ўключае ў сябе заробкі альбо падтрымку памяшкання ў чысціні — яна патрэбная проста для таго, каб цэнтр не адключылі ад камунікацый і не забралі за нявыплату», — кажа заснавальнік і арт-дырэктар «Корпуса» Аляксандр Багданаў.

«Корпус» перанёс каля сарака запланаваных мерапрыемстваў: яшчэ да таго, як COVID-19 стаў распаўсюджвацца, графік культурнага цэнтры быў распісаны да канца чэрвеня. Цяпер усе супрацоўнікі, апроч трох кіраўнікоў, адпушчаны ў неаплачаны адпачынак. Між тым пляцоўка рыхтуе відэашоу, тэсціруе відэатрансляцыі вечарын «Нядзеля» і плануе перавесці лекцыі «Корпус гаворыць» у анлайн-фармат, да таго ж складае графік ме-

рапрыемстваў на лета і восень — у яго таксама ўвойдуць канцэрты культавага клуба «Бругге», які вымушаны быў закрыцца якраз праз немагчымасць выканаць арэндныя абавязкі з-за страты наведвальнікаў.

Фінансавыя абавязкі сталі складанасцю і для галерэі сучаснага мастацтва «Ў», якой таксама патрабавецца сабраць 10 тысяч рублёў. «Гэта той мінімум, з якім мы зможам хоць неяк застацца на плаве і не дазволіць нашай прасторы растварыцца ў прасторы. Гэтыя грошы дазваляць нам несці расходы па падтрыманні галерэі і закрыцці фінансавых абавязкаў, не пазбавіцца натхнення і аптымізму і пасля заканчэння гэтага нялёгкага перыяду сустрэцца з вамі ўсімі на выставах, лекцыях і дыскусіях», — гаворыцца ў звароце каманды да патэнцыйных данатараў.

Прастора «Другі паверх» знаходзіцца ў тым жа будынку, што і «Корпус». На яе патрэбы — усё тая ж арэндныя, камунальныя і эксплуатацыйныя плацэжы — у рамках

акцыі #АртПраязны трэба сабраць тры тысячы рублёў, а найбуйнейшая частка гэтай сумы мусіць пайсці за арэнду да 5 красавіка.

«Мы не чакаем, што збярэм поўную суму, але нават яе частка нам дапаможа, — кажа сузаснавальніца і арт-менеджар «Другога паверха» Дар'я Скараходкіна. — Мы таксама думаем, што можам рабіць у гэтых умовах. Магчыма, мы запусцім відэасалон для аднаго ці для сямі: тыя, хто ўжо сталіся сядзець дома, — а масавых мерапрыемстваў папросту няма — могуць прыйсці да нас і паглядзець фільм на вялікім экране і ў добрай якасці. Альбо папрацаваць — такі каворкінг на аднаго. Паспрабуем прасунуць гэтыя ідэі і паглядзім, якая будзе рэакцыя».

Каманда прасторы складае два чалавекі і ўсе надзённыя пытанні пакуль вырашае ў анлайн-рэжыме. «Апошнім часам з нашай аўдыторыяй мы камунікуем анлайн і неяк нават не чакалі, што з яе боку атрымаем такую падтрымку — людзі не толькі пералічваюць грошы на нашу кампанію на Molamola, але і шмат пішуць нам».

Каманда культурнага хаба Ок16, што на вуліцы Кастрычніцкай, у гэтыя дні на 90 працэнтаў працуе дыстанцыйна, але ў тым жа рэжыме. «Цяпер мы займаемся пытаннямі, на якія раней не было часу, — у нас з'явілася магчымасць вывучыць рынак і досвед калег і прыдумаць, як гэта скарыстаць у далейшым, — кажа арт-дырэктар Ок16 Марыя Калеснікіна. — Якраз

такія складаныя перыяды стымулююць адкрываць новыя гарызонты і даведвацца пра нешта новае».

Праз удзел у акцыі #АртПраязны культурны хаб канцэнтруецца на адраснай падтрымцы калег — мастакоў, музыкантаў, акцёраў, з якімі супрацоўнічае ўвесь час. На платформе Molamola ён разлічвае сабраць 1550 рублёў, а тым часам шукае новыя спосабы займацца мастацтвам.

«Мы адкрылі Youtube-канал, які будзе запаўняцца работамі нашых артыстаў — інтэрв'ю, запісамі пастановак, перформансаў і канцэртаў, — і актыўна развіваем свой Telegram-канал. У такіх умовах апроч васьмі такіх кампаній, як #АртПраязны, дзе мы атрымліваем грошы праз тое, што гараджане разумеюць каштоўнасць нашай працы і падтрымліваюць яе, другой магчымасцю зарабіць можа быць манетызацыя Youtube- і Telegram-каналаў, але, канешне, гэта няблізкая перспектыва», — дзеліцца Марыя.

У акцыі #АртПраязны апроч згаданых удзельнічаюць пляцоўка «Арт Сядзіба», праекты ARTONIST, VENA, ZNYATA ды іншыя. Падтрымаць іх можна на фандрайзінгавай платформе molamola.by, дзе ўсе кампаніі сабраныя ў асобную ўкладку. Апроч гэтага ў Instagram дзейнічае падобная акцыя #АртНаКарантине, дзе апублікавана больш за восемсот работ, якія можна набыць па зніжанай цане.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.

На сцэне

ВУСАТЫ ФЕНІКС ОПЕРНАГА РЭПЕРТУАРУ

Упершыню за пяць гадоў: рэцэнзія на новую дзіцячую оперу Вялікага

Дзіцячымі операмі нашага глядача не песцяць: апошні раз на новую назву малодшае пакаленне запрашалі пяць гадоў таму. Сакавік пераламіў сітуацыю: Вялікі тэатр выпусціў пастаноўку для самых маленькіх «Кошчын дом» на музыку Паўла Вальдгарта. Аднак на ўнікальнасць гэты спектакль можа прэтэндаваць не толькі па факце свайго з'яўлення. На першых пасля прэм'ерных выхадаў паказах можна самім паглядзець, як рэжысёр Дар'я Пататурка і мастак Кацярына Шымановіч дапамагаюць дзецям на свае вочы ўпэўніцца, што опера можа быць такая ж крутая, як любы навамодны мультсерыял.

У падмурку новай оперы Вялікага вядомая казка Самуіла Маршака «Кошчын дом». Вакол Кошкі круцілася шмат прыхвасняў, гатовых усхваляць багатую гаспадыню, у якой былі надзвычайныя цікавінкі, напрыклад, такія невядомыя казачным звярам «гаджэты», як люстэркі. Аднак яны закрылі свае дзверы ад былой сяброўкі, як толькі ў той здарылася бяда. У гісторыі пра міласэрнасць і ўменне дараваць крыўды тым, каму патрэбна дапамога (як памятаем, выратавалі няшчасную тыя пляменнікі, якіх яна калісьці і на парог дома не пушчала) шмат аўдыя- і мультыплікацыйных версій. Гэта значыць, што ў гледачах, якія любяць выбіраць для сямейных паходаў знаёмыя назвы, дакладна нястачы не будзе.

Радзе, што ў якасці мастака-пастаноўшчыка тэатр нарэшце запрасіў Кацярыну Шымановіч, якая колькі гадоў працуе ў штаце Опернага, аднак аўтарскія заказы ў асноўным атрымлівае па-за роднымі падмоствамі. Даверыўшыся маладой мастачцы, наш Вялікі атрымаў нязвыклую для айчынай оперы, але надзвычай гаваркую сцэнаграфію.

У сваіх творчых пошуках спадарыня Кацярына пайшла ад светаадчування дзіцяці. Калі на афішы ставіцца ўзроставы цэнз 0+, то натуральным выглядае вырашэнне сцэнаграфіі ў выглядзе канструктара для самых маленькіх. Мастачка, гуляючы, ператварае шары ў сонца, трохкутнікі — у дахі і элементы інтэр'ераў, паўсферы — то ў арэлі, то ў

крэслы, а звычайны прамавугольнік — пры дапамозе відэапраекцыі ад Сяргея Навіцкага — у піяніна. Нават пажар спадарыня Шымановіч малюе не чырвонымі языкамі полымя, якіх чакаюць дарослыя, а чорнымі штрыхаванымі лініямі: менавіта так робяць самыя маленькія, калі адлюстроўваюць тое, чаго палохаюцца. «Кошчын дом» будзе на чысціні белага і блакітнага, на гарэзліва-сці жоўтага, зялёнага і ружовага ды спалучэннях так любімых Кацярынай мятнага і ажынавага колераў. Такое каларыстычнае вырашэнне дапамагае выхоўваць густ малечы, а прастата сцэнічных формаў спрыяе развіццю фантазіі.

Мастачка разам з рэжысёрам Дар'я Пататурка адмовілася ад традыцыйнага рашэння прычапіць усім артыстам вушы і хвасты. Акцёры выходзяць у забаўных аб'ёмных касцюмах, а зразумець, хто ёсць хто, дапамагаюць лялькі. На маёй памяці так актыўна на сцэне Опернага яны выкарыстоўваюцца ўпершыню. Усе галоўныя персанажы — планшэтныя лялькі ў рост чалавека, якіх салісты катаюць на спецыяльных платформах на колах. Парсучкоў, куранят і кацянят зрабілі на трысцінах, а хор надзялілі плоскаснымі лялькамі. Над імі працавала некалькі творчых камандаў, у тым ліку да стварэння паклікалі выдатнага мастака-буфафора з Тэатра лялек Алега Нікалайчыка.

Салістам відэавочна падабалася гульня ў казку, мо таму вобразы, знойдзеныя Аленай Бундзелевай, Андрэем Кліпо, Настассяй Кардаш, Юрыем Балоцькам ды іншымі, адразу знаходзілі водгук у зале. Таксама з'явілася магчымасць паказаць сябе на поўную моц і дзеючаму пры Вялікім Дзіцячаму музычнаму тэатру-студыі пад кіраўніцтвам Алены Няронскай: менавіта яе выхаванцы выбягаюць на сцэну ў вобразах няўрымслівых нашчадкаў некаторых галоўных герояў.

Для Дар'я Пататурка вакальная казка — доўгачаканы рэжысёрскі дэбют (да гэтага

яна працавала асістэнтам оперных рэжысёраў і ставіла гала-канцэрты на роднай сцэне). Таму часам бракавала арыгінальнасці малюнку пэўных мізансцэн, не заўсёды атрымлівалася вытрымліваць тэмпарытм дзеяння і па максімуме выкарыстаць магчымасці, закладзеныя ў сцэнаграфіі. І ўсё ж абраны ёй сінтэз розных відаў тэатральнага мастацтва дапамог спектаклю ператварыцца ў дынамічнае відовішча, а яно да таго ж, прыцягнуўшы ўвагу формай, лягчэй навучыць дзіцяц слухаць ары, каб пазней перайсці да больш складаных музычных твораў.

Між іншым, «Кошчын дом» з'явіўся па ўсіх правілах тэатральнага праекта: спачатку Оперны абвясціў у сацсетках конкурс фотаздымкаў вусатых-паласатых, у самім тэатры з'явіліся магніткі з персанажамі оперы, а найлепшым сувенірам стала адмысловая праграма. У буклеце ў выглядзе дамкі з праразным акенцам ёсць не толькі інфармацыя пра рэжысёраў і выканаўцаў: некалькі старонак аддадзена пад забаўкі для дзяцей, раз-малёўку, поле для налэпак (якія ідуць тут жа ў комплексе), цікавінкі пра кошак і нават правілы паводзін у выпадку пажару.

Звычайна праграмакі абыходзяцца пералікам дзеючых асобаў, але дзецям яны могуць дапамагчы замацаваць адчуванні пасля прагляду, а ў гэтым выпадку ўражанне, што тэатр — гэта так жа крута, як мультфільм з растыражаванымі персанажамі-цацкамі.

Прэм'ерны спектакль ад Дар'я Пататурка дорыць надзею, што дзіцячы рэпертуар Вялікага пры новым кіраўніцтве тэатра чакае другое дыханне. Яшчэ нядаўна оперы і балеты для малечы маглі знікаць з рэпертуара на паўгода, і тады малодшых школьнікаў можна было весці хіба што на вечаровы спектакль. Цяпер жа тэатр следзіць за «Кошчыным домам» абвясціў планы на наступную дзіцячую оперу: у другой палове 2020 года на гэтай сцэне павінен з'явіцца «Пінокія» Глорыі Бруні.

Настасся ПАНКРАТАВА.
Фота з сайта Вялікага тэатра.